

مدیریت رفتار سازمانی

(اصول، مبانی و مقایسه تطبیقی دیدگاه امام علی (ع) با نظریات دانشمندان
علوم رفتاری و مدیریت)

مؤلف

دکتر سید مهدی رحیمی

www.ketab.ir

سرشناسه: رحیمی، سیدمهدی، ۱۳۶۱ -

عنوان و نام پدیدآور: مدیریت رفتار سازمانی: (اصول و مبانی و مقایسه تطبیقی دیدگاه امام علی (ع) با

نظریات دانشمندان علوم رفتاری و مدیریت)// مولف سیدمهدی رحیمی.

مشخصات نشر: کرمانشاه: دیپاچه، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۱۷۲ ص.: نمودار (رنگی).

شابک: 978-622-6281-32-4

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: چاپ قبلی: سیدمهدی رحیمی، ۱۳۹۶.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۶۵ - ۱۶۷؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: علم: ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - دیدگاه درباره مدیریت نیروی انسانی

موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I, 600-661 -- Views on manpower planning

موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - دیدگاه درباره مدیریت

موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I, 600-661 -- Views on management

موضوع: رفتار سازمانی - مدیریت

موضوع: Organizational behavior -- Management

موضوع: رفتار سازمانی - جنبه‌های مذهبی - اسلام

موضوع: Organizational behavior -- Religious aspects-- Islam

رده بندی سکره: ۰۹/۷۵۳۸

رده بندی دیویی: ۹۱۰/۲۷

شماره کتابشناسی ملی: ۱۸۱۰۰۶۱

انتشارات دیپاچه

مدیریت رفتار سازمانی

(اصول و مبانی و مقایسه تطبیقی دیدگاه امام علی (ع) با نظریات دانشمندان علوم رفتاری و مدیریت)

مؤلف: دکتر سید مهدی رحیمی

ناشر: دیپاچه

چاپ و صحافی و لیتوگرافی: معرفت

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

مرکز پخش: انتشارات دیپاچه تلفن ۰۸۳-۳۷۲۳۲۰۵۸

فهرست

۱۳	 مقدمه
۱۴	 فصل اول: رهبری و مدیریت
۱۵	 ۱ - ۱ - مقدمه
۱۵	 ۱ - ۲ - مدیریت
۱۶	 ۱ - ۳ - رهبری و انواع آن
۱۸	 ۱ - ۳ - ۱ - رهبری کاریزماتیک
۱۹	 ۱ - ۳ - ۲ - رهبری ترانسفورمیشنال یا رهبری دگرگونی (رهبری تحولگرا)
۲۰	 ۱ - ۳ - ۳ - رهبری خدمتگزار
۲۰	 ۱ - ۳ - ۴ - رهبری مسدود یا زهرآگین
۲۱	 ۱ - ۳ - ۵ - رهبری حامی یا قهرمانانه
۲۱	 ۱ - ۴ - شرایط رهبری
۲۲	 ۱ - ۵ - تفاوت رهبری و مدیریت
۲۳	 ۱ - ۶ - مسئولیت اجتماعی
۲۳	 ۱ - ۷ - هدایت
۲۳	 ۱ - ۸ - رفتار و رفتار سازمانی
۲۴	 ۱ - ۸ - ۱ - اهداف رفتار سازمانی
۲۵	 ۱ - ۸ - ۲ - فرهنگ سازمانی
۲۶	 ۱ - ۸ - ۳ - مهارت‌های سازمان
۲۶	 ۱ - ۹ - اصول مدیریت
۲۷	 ۱ - ۹ - ۱ - اصل تقسیم کار
۲۷	 ۱ - ۹ - ۲ - اصل اختیار و مسئولیت‌پذیری
۲۸	 ۱ - ۹ - ۲ - ۱ - مسئولیت‌پذیری در قالب اخلاق حرفه‌ای
۲۹	 ۱ - ۹ - ۳ - اصل نظم
۳۰	 ۱ - ۹ - ۴ - اصل انضباط
۳۰	 ۱ - ۹ - ۴ - ۱ - آهن گداخته‌ی امام علی (ع) و سیستم انضباطی آهن گداخته
۳۱	 ۱ - ۹ - ۵ - اصل عدالت
۳۴	 ۱ - ۹ - ۵ - ۱ - مسئولیت‌های بالا دست

۳۵	۲-۵-۹-۱- امور حقوقی ادارات.....
۳۶	۶-۹-۱- اصل وحدت.....
۳۷	۱-۶-۹-۱- اصل وحدت هدف و همدلی.....
۳۸	۲-۶-۹-۱- اصل وحدت فرماندهی.....
۴۰	۱-۲-۶-۹-۱- حقوق متقابل مردم و رهبری و روابط درست رهبری (مدیر) و مردم.....
۴۱	۷-۹-۱- اصل سلسله مراتب فرماندهی.....
۴۳	۷-۹-۱- اصل ارجحیت منافع عمومی بر منافع فردی.....
۴۴	۸-۹-۱- اصل ابتکار عمل (نوآوری).....
۴۴	۹-۹-۱- اصل پاداش.....
۴۴	۱۰-۹-۱- برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری و هشدار از شتابزدگی.....
۴۵	۱-۱۰-۹-۱- تصمیم.....
۴۶	۱۱-۹-۱- کارمندیابی و آموزش.....
۴۷	۱۲-۹-۱- دبیران و منشیان.....
۴۸	۱۳-۹-۱- خطاهای مدیریتی.....
۴۹	۱۴-۹-۱- انواع قدرت.....
۴۹	۱-۱۴-۹-۱- قدرت مبتنی بر زور.....
۴۹	۲-۱۴-۹-۱- قدرت مبتنی بر پاداش.....
۴۹	۳-۱۴-۹-۱- قدرت قانونی.....
۴۹	۴-۱۴-۹-۱- قدرت مبتنی بر تخصص و مهارت.....
۵۰	۵-۱۴-۹-۱- قدرت مشروع.....
۵۰	۶-۱۴-۹-۱- قدرت مرجعیت.....
۵۰	۱۵-۹-۱- قدرت قانونی از دید امام.....
۵۱	۱۶-۹-۱- امام علی(ع) و بوروکراسی.....
۵۲	۱۷-۹-۱- ماکیاویلیگری.....
۵۲	۱۰-۱- گسترده‌ی علم و دانش رهبر.....
۵۳	فصل دوم: خصوصیات مدیران، رهبری و کارکنان.....
۵۴	۱-۲- مقدمه.....
۵۴	۲-۲- توکل به خدا.....
۵۵	۳-۲- خودسازی.....

- ۴-۲- نفیس و انواع آن ۵۷
- ۱-۴-۲- تهذیب نفیس ۵۷
- ۵-۲- حیا و دوری از گناه ۵۸
- ۶-۲- اصلاح خود و تغییر ۵۸
- ۷-۲- توبه ۶۰
- ۸-۲- خود کنترلی (خودتنظیمی) ۶۰
- ۹-۲- تقوا ۶۲
- ۱-۹-۲- تقوا و دوری از استبداد ۶۳
- ۱۰-۲- وصف پرهیزگاران ۶۳
- ۱۱-۲- خلاص ۶۴
- ۱۲-۲- ایثار و ستیثا ۶۵
- ۱۳-۲- اتقان ۶۵
- ۱۴-۲- نیکو سخن گفتن ۶۶
- ۱۵-۲- خوش رفتاری با مردم ۶۶
- ۱۶-۲- مردم گرایی ۶۶
- ۱۷-۲- رفتارهای حمایتی ۶۷
- ۱۸-۲- عفو گذشت ۶۸
- ۱۹-۲- شادی نکردن برای عقوبت و لغزش انسان ۶۸
- ۲۰-۲- فضایل و رذایل ۶۹
- ۲۱-۲- فضیلت و شعار ۷۰
- ۲۲-۲- امر به معروف و نهی از منکر ۷۰
- ۱-۲۲-۲- مراتب نهی از منکر ۷۰
- ۲۳-۲- حفظ آبرو و عیبزدایی ۷۱
- ۲۴-۲- یاد مرگ (برای جلوگیری از گناه و بیارزش نمودن دنیا) ۷۲
- ۲۵-۲- قلب سلیم ۷۲
- ۲۶-۲- اخلاق ۷۲
- ۱-۲۶-۲- اخلاق اختصاصی رهبری ۷۵
- ۲-۲۶-۲- اخلاق مدیران ۷۶
- ۳-۲۶-۲- اخلاق مدیر با خویشاوندان و کار در منزل ۷۶

- ۴-۲۶-۲- اخلاق کارگزاران در اجتماع..... ۷۷
- ۵-۲۶-۲- اخلاق کارگزاران..... ۷۷
- ۶-۲۶-۲- اخلاق اجتماعی..... ۷۸
- ۷-۲۶-۲- اخلاق و سیاست..... ۷۸
- ۲۷-۲- بهترین دارایی..... ۷۹
- ۲۸-۲- اموال دولت و دوری از رانت خواری..... ۸۰
- ۲۹-۲- وجدان کاری..... ۸۱
- ۳۰-۲- پره راز رسوه..... ۸۲
- ۳۱-۲- حیات اقتصادی (نامه به منذر بن حارود عبدی)..... ۸۳
- ۳۲-۲- ساده ریستی و برخورد با تجمل گرایی مسؤولان..... ۸۳
- ۳۳-۲- امانتداری..... ۸۵
- ۳۴-۲- تحمل سختی و دوری از نالایی..... ۸۵
- ۳۵-۲- منع چاپلوسی..... ۸۵
- ۳۶-۲- اطاعت نکردن از مستبد..... ۸۶
- ۳۷-۲- دوری از کینه‌ورزی..... ۸۶
- ۳۸-۲- منع عناد (لجاجت)..... ۸۶
- ۳۹-۲- منع بدگویی و غیبت..... ۸۷
- ۴۰-۲- دوری از فرافکنی یا انتساب..... ۸۷
- ۴۱-۲- دوری از تمسخر و تحقیر..... ۸۸
- ۴۲-۲- دوری از خودشیفتگی..... ۸۸
- ۴۴-۲- سرزنش..... ۸۹
- ۴۵-۲- بزرگترین حسرتها..... ۹۰
- ۴۶-۲- لزوم سخت کوشی و تلاش..... ۹۰
- ۴۷-۲- باور..... ۹۰
- ۴۸-۲- ارکان ایمان..... ۹۰
- ۴۹-۲- خصوصیات انسان کامل از دید امام..... ۹۱
- ۴۹-۲-۱- دیگر اوصاف (خصوصیات انسان)..... ۹۲
- ۵۰-۲- یادگیری و آموزش و درمان غفلت..... ۹۴
- ۵۱-۲- علم بدون عمل..... ۹۶

- ۵۲-۲- تجربه پذیری ۹۷
- ۵۲-۱- عبرت از پیشینیان (تجربه) ۹۸
- ۵۳-۲- مشورت ۹۹
- ۵۳-۱- روش تحرک مغزی (طوفان مغزی، راه حل جویی قیاسی مستقیم، هم اندیشی مستقیم) ۱۰۰
- ۵۴-۲- نصیحت ۱۰۱
- ۵۵-۲- شجاعت ۱۰۱
- ۵۶-۲- آینده نگری ۱۰۲
- ۵۷-۲- ویژگی یا خصایص مدیران خطاب به مالک اشتر (البته این ویژگیها خطاب به همه آنها نه است) ۱۰۳
- ۵۸-۲- خصوصیات و قابلیت مدیران ۱۰۵
- ۵۸-۱-۲- کمالاتی که ۱۰۵
- ۵۸-۲-۲- پشتکاری ۱۰۵
- ۵۸-۳-۲- توانایی جفتجو شدن با ۱۰۶
- ۵۹-۲- توانایی و مهارتها برای مسئول قریب و یکم ۱۰۶
- ۶۰-۲- تخصص ۱۰۶
- ۶۱-۲- علل سقوط جامعه (در نکوهش مردم بصره پس از جنگ جمل) ۱۰۷
- ۶۲-۲- پرهیز از سنتزدایی ۱۰۷
- ۶۳-۲- گشاده رویی ۱۰۷
- نامه به عبدالله بن عباس، فرماندار بصره: «در مجالس رسم، تمام آوری و هنگام دیدار، گشاده رو باش و از خشم بپرهیز که سبک مغزی به تحریک شما من است و بدان آنچه تو را به خدا نزدیک میسازد، از آتش جهنم دور، و آنچه تو را از خدا دور میسازد، به آتش جهنم نزدیک میکند» ۱۰۷
- ۶۴-۲- ظاهر آراسته ۱۰۷
- ۶۵-۲- برقرای امنیت اجتماعی ۱۰۸
- ۶۶-۲- شخصیت و تربیت کودک ۱۰۸
- ۶۷-۲- تأثیر محیط بر رفتار ۱۱۰
- ۶۸-۲- تأثیر شخصیت بر رفتار ۱۱۱
- ۶۹-۲- ماکیاولیگرایی ۱۱۲

۱۱۲	۷۰-۲- کارما
۱۱۴	فصل سوم: انگیزش و پاداش
۱۱۵	۱-۳- مقدمه
۱۱۵	۲-۳- انگیزش
۱۱۶	۱-۲-۳- انگیزه و پشتکار
۱۱۶	۳-۳- پاداش
۱۱۷	۴-۳- نظریه سلسله مراتب نیاز مزلو
۱۲۱	۵-۳- نکته های اخلاقی
۱۲۲	۶-۳- برترها
۱۲۲	۷-۳- ارزشهای بازار
۱۲۳	۸-۳- امیدواری
۱۲۳	۹-۳- تلاش مداوم
۱۲۴	۱۰-۳- گردش شغلی
۱۲۴	۱۱-۳- تیم و تیم سازی
۱۲۶	فصل چهارم: ارتباطات
۱۲۷	۱-۴- مقدمه
۱۲۷	۲-۴- ارتباط
۱۲۹	۳-۴- سخنوری
۱۲۹	۴-۴- شبکه های ارتباط
۱۳۰	۵-۴- جزمگرایی و ماکیاولیسم
۱۳۰	۱-۵-۴ جزم گرایی
۱۳۱	۶-۴- عوامل اثر بخش در ارتباطات
۱۳۱	۷-۴- حمایت
۱۳۲	۸-۴- همدلی
۱۳۲	۹-۴- شکوه امام از یاران خود و همدلی
۱۳۲	۱۰-۴- مذاکره
۱۳۶	فصل پنجم: شبکه های رهبری
۱۳۷	۱-۵- مقدمه
۱۳۷	۲-۵- ویژگی رهبری

- ۳-۵- سبک رهبری ۱۳۸
- ۴-۵- نهضت روابط انسانی ۱۳۸
- ۵-۵- سبک استبدادی یا آمرانه ۱۳۹
- ۶-۵- سبک دموکراتیک ۱۴۰
- ۷-۵- سبک بینظمی یا لجام گسیخته ۱۴۱
- ۸-۵- نظریه مسیر-هدف ۱۴۱
- ۱۰-۵- نظریه X و Y ۱۴۲
- ۱-۱۰-۱- تئوری X ۱۴۲
- ۲-۱۰-۱- تئوری Y ۱۴۳
- ۱۱-۵- سبک رهبری از دیدگاه امام علی(ع) ۱۴۴
- ۱۲-۵- کارکنان (بازرگانان، صاحبان منابع) ۱۴۴
- ۱۳-۵- لزوم تلاش ۱۴۵
- ۱۴-۵- عمل، عامل پیداف ۱۴۶
- ۱-۱۴-۵- عالم بدون عمل ۱۴۶
- ۱۵-۵- فضیلت ۱۴۶
- ۱۶-۵- مطالعات میشیگان روی سبک های رهبری ۱۴۷
- ۱۷-۵- مطالعات ایالت اوهایو بر سبک های رهبری ۱۴۷
- ۱۸-۵- نظریه اقتضایی ۱۴۸
- ۱۹-۵- اقتضانات از دیدگاه امام علی(ع) ۱۴۹
- ۲۰-۵- عوامل موفقیت و سقوط ۱۴۹
- فصل ششم: مدیریت تعارض ۱۵۱
- ۱-۶- مقدمه ۱۵۲
- ۲-۶- تعارض ۱۵۲
- ۳-۶- تعارضهای شخصی ۱۵۲
- ۴-۶- گرایش عصبی ۱۵۳
- ۵-۶- انواع تعارضات ۱۵۳
- ۱-۵-۶- تعارض بنیادین ۱۵۳
- ۲-۵-۶- تعارض احساسی ۱۵۳
- ۶-۶- چهار عامل زمین‌هاساز تعارض از نظر امام علی(ع) ۱۵۴

۱۵۴	۶-۷- تعارض مثبت
۱۵۴	۶-۸- تعارض منفی
۱۵۴	۶-۹- تعارض متعادل
۱۵۴	۶-۱۰- راههای کاهش تعارض
۱۵۶	۶-۱۱- فشار روانی
۱۵۸	۶-۱۲- پرخاشگری
۱۵۹	۶-۱۳- اضطراب
۱۶۰	۶-۱۴- تلاش برای رسیدن به هدف
۱۶۰	۶-۱۵- بحران رفتگی
۱۶۱	۶-۱۶- راههای کاهش فشار عصبی
۱۶۳	۶-۱۷- خودکارآمدی
۱۶۳	۶-۱۸- خوش بینی و بدبینی
۱۶۵	منابع

مقدمه

حمد و سپاس خدایی را که به من ارزانی داشت که توانستم اولین کتاب مدیریت رفتار سازمانی را از منظر امام علی (ع) را به رشته تحریر در بیاورم. کتاب فوق، الهام گرفته از نهج البلاغه و مقایسه آن با نظریه‌های مدیریت رفتاری جدید توسط دانشمندان علم مدیریت می‌باشد. جای خالی این کتاب در سازمان‌های مدرن امروزی، دانشگاه‌ها، محیط‌های آموزشی و حتی مفید برای همه‌ی انسان‌ها را احساس نمودم و بر آن شدم تا تکلیفی که بر گردن دارم را ادا نمایم. نتوانستم ببینم که دانشمندان غربی از نهج البلاغه استفاده می‌کنند و کلام امام به نام آنها تمام شود، کتابی که گذشت زمان پرده‌ی فراموشی بر سیمای فروغش نمی‌اندازد، و هرروز نیاز آن در زمانه‌ی جدید بیشتر حس می‌شود. در این راه، هیچ‌گاه به دنبال تحمیل مدیریت رفتار به نهج البلاغه و یا بالعکس نبوده‌ام اما در ادامه خواهید که اکثر نظریه‌های علم مدیریت، برگرفته از کلام امام (ع) می‌باشد و این نمی‌تواند قافی باشد.

این کتاب تقدیم به تمام افرادی که در راه اعتلای کشورم گام بر می‌دارند.

سید مهدی رحیمی

مدرس دانشگاه